

L'ETERNITAT D'UN INSTANT. UN PASSEIG PER LA TRAJECTORIA PICTÒRICA D'EN XAVIER GABRIEL

MARÍA JOSÉ LIZARTE

Podem mirar una peça d'un puzzle tres dies seguits i creure que ho sabem tot sobre la seva configuració i color, sense haver avançat ni un pam: només compta la possibilitat de lligar aquesta peça a d'altres. Tan sols un cop aplegades, les peces seran llegibles, agafaran un sentit; considerada aïlladament, una peça de puzzle no vol dir res, només és una pregunta impossible, un repte opac [...] i en connectar-la amb una de les seves veïnes, desapareix, deixa d'existir com a peça.

Georges Perec, *La vida, instruccions d'ús*

Revelacions i secrets. Entitats perceptibles i atmosferes volàtils. Horitzontalitat i verticalitat. Cos i ànima. L'eternitat i un instant. Tot plegat no deixa de mostrar les dues cares de la mateixa moneda. Tot té cabuda en l'imaginari de l'artista Xavier Gabriel. I això ens encanta. Perquè, gràcies als seus plantejaments pictòrics, aconseguim obrir les portes cap a una altra dimensió, cap a allò que ens és desconegut. O potser cap a allò que no és tan llunyà, però que, irremeiablement, se'ns presenta com a aliè. Perquè si hi ha algú que entén que els judicis mai no poden ser categòrics o taxatius, i ho sap transmetre a partir de les seves peces, aquest és en Gabriel.

Revelació és una de les seves últimes pintures d'estudi. Se'ns presenta com una escena, pràcticament cinematogràfica, en què el joc i la multiplicitat de punts de vista estan servits. En un primer pla, un nen, que mira l'home. I l'home, la dona.

I ella? On és? Què o qui ocupa la seva atenció? Què ha descobert? És conscient que l'estan

observant? És conscient, fins i tot, que no està sola? Sembla haver topat amb alguna cosa indefinida; una sensació o un pensament. Aquesta és la revelació de la qual ens parla l'escena. Potser ella ha arribat a comprendre-ho tot. Així, de cop i volta. O potser senzillament s'ha quedat embadalida contemplant el seu propi reflex, tot redescobrint-se. Però és clar, no necessàriament ha de ser així.

La dona embolcallada de bombolles que broten del no-res sent detingudament el blanc que s'oculta —o millor, que descobreix— sota els seus peus. Un blanc que no evoca buidor, sinó carregat de significat tant per a ella com per a tots els altres personatges que l'envolten. Un blanc que situa els altres com a simples espectadors d'aquest esdeveniment únic.

I és que de vegades, només de vegades, certs instants poden esdevenir eterns.

És precisament aquest retrat de l'instant, executat sense dilacions i amb mà diligent per l'artista, un dels punts que més m'interessen de tot

el seu treball plàstic. Justament perquè es tracta d'un instant que pot tenir la capacitat de posar el temps en suspensió i, en conseqüència, de crear un espai on no hi tingui cabuda, ja que la vida pot arribar a ser eterna en un instant —o en cinc minuts, com deia el poeta.

Un *leitmotiv* de la trajectòria pictòrica d'en Gabriel són els elements volàtils que fan acte de presència a moltes de les seves composicions. Des dels seus inicis, en què la captació de la realitat urbana i la quotidianitat era la protagonista de les seves obres, passant per teles més abstractes, deconstruïdes i plenes de lluminositat, i fins a les obres més recents, que s'interessen pels retrats de músics en directe.

Aquestes bombolles —a voltes, estels fugissers; a voltes, meduses maleïdes— sovint són sentiments que brollen de certs personatges o, potser, de llocs recòndits, que s'amaguen entremaliats en un racó d'algunes de les seves composicions. Sentiments, sensacions, esperits, cèl·lules, verbs... Al cap i a la fi, el denominador comú que comparteixen aquests elements eteris és que no es poden veure amb els ulls, però en canvi es fan visibles en un quadre.

A vegades, esdevé possible llegir la producció artística d'un autor en la seva totalitat com si es tractés d'una sola obra. Gairebé com un joc que permet ser resseguit. Probablement ni el mateix autor sap com acaba. Li cal continuar creant i experimentant per intentar descobrir-ho i descobrir-s'ho.

Com a autor ha anat evolucionant fins a arribar a una nova sèrie en la qual es troba submergit actualment. S'hi estableix un diàleg entre uns personatges força identificables i l'espectador, que pot escollir entre romandre indiferent davant la crua realitat o participar-ne activament.

En un moment en què el Mundial de Brasil és a tocar, en Gabriel descontextualitza les figures i investiga a partir dels significants i significats que van sorgint. Les troballes resultants són xocants, evocadores i amb gran comicitat. Però també amb

una perspectiva més àcida i sarcàstica, ja que els personatges, futbolistes tots ells, es mouen entre la fràgil línia que separa el somriure més amable de la ironia. Una mirada més crítica, més aquí que allà, on sembla recordar-nos que les idees d'un autor són l'expressió de la seva postura davant la societat en què viu.

D'altra banda, si l'art, com la ciència, és una forma de conèixer la realitat, el Xavier té la capacitat de descobrir-nos detalls que passen inadvertits als nostres ulls. Aconsegueix, amb la seva mirada transparent i sincera, que visualitzem aquelles petites coses que fan que valgui la pena.

Sovint l'obra del Xavier, evocadora i suggerent, se'm presenta com els versos d'un haiku, aquelles breus joies nipones on la senzillesa és feta poesia i que nien al cor de qui les llegeix en una emoció molt concreta. El seu treball basat, com el haikus, en la sorpresa i l'embadaliment que li produeix la contemplació de la realitat, provoquen un efecte molt similar. Són obres enteses com a éssers orgànics on la musicalitat i el ritme són factors fonamentals. De fet, sempre he pensat que les seves composicions tenen una sonoritat tangible.

En definitiva, un treball que s'allunya de l'artificiositat i l'ampul·lositat gratuïtes. Un treball sensible i contundent que exigeix sinceritat. Un treball, en fi, que ens exigeix sinceritat a tots.

MARÍA JOSÉ LIZARTE (Igualada, 1982). Guionista i docent, és llicenciada en Filologia Hispànica, i Màster en Guió de cinema i televisió al Taller de Guionistes. Participa regularment en la programació de formació dramaturgic de l'Obrador de la Sala Beckett. Va ser co-guionista de *BZZ*, espectacle estrenat a la Fira de Tàrraga 2013 i autora i directora de la peça teatral *Lotòfags*, estrenada a la Sala Beckett (Catàstrofes, 2012). Actualment participa com a guionista en diversos projectes audiovisuals i puntualment en treballs d'il·lustració i d'*storyboards*.

